

PL ISSN 0029-8514

POLSKA AKADEMIA NAUK • INSTYTUT HISTORII

ODRODZENIE I REFORMACJA W POLSCE

TOM XLV

Semper

<http://rcin.org.pl>

Zasady przygotowania artykułów do druku w «Odrodzeniu i Reformacji w Polsce»

Uwagi ogólne:

1. Prosimy unikać, jeśli to możliwe, znaków lub liter akcentowanych nie występujących we współczesnych językach europejskich.
 2. Akceptujemy odbitki fotograficzne na cienkim, błyszczącym, gładkim papierze (ewentualnie pozytywy w stopniach szarości w skali 1:1).
 3. Rysunki kreskowe prosimy przygotowywać tuszem na kalce lub białym kartonie. Akceptujemy też dobrej jakości odbitki kserograficzne.
 4. Przypisy należy numerować w ciągu.
 5. Tytuły dzieł obcych i miejsce ich wydania należy podawać w wersji oryginalnej.
 6. Cytowane w przypisach dzieła należy podawać — za pierwszym razem — w pełnym zapisie bibliograficznym w sposób następujący: pierwsza litera imienia autora—kropka, nazwisko—przecinek, tytuł dzieła—przecinek, miejsce i rok wydania—przecinek, strona—kropka. Przykłady:
H. Barycz, *Historia Uniwersytetu Jagiellońskiego w epoce humanizmu*, Kraków 1935, s. 15.
S. Kot, *Jana Kochanowskiego podróże i studia zagraniczne*, w: Id., *Polska złotego wieku a Europa. Studia i szkice*, Warszawa 1987, s. 216–217.
A. Brückner, *O różnowerstwie polskim słów kilka*, „Reformacja w Polsce”, I, 1921, s. 1–14.
- Przykłady cytowania źródeł rękopiśmiennych
- Wiedeń, Haus-, Hof- und Staatsarchiv, Polen I 13, fasc. 9, k. 19–20v.
Kraków, Biblioteka Czartoryskich, rkps 1403, k. 15.
7. Przy podawaniu dat nazwy miesięcy w tekście należy pisać słowami, w przypisach zaś — liczbami (np. 13 V 1559).
 8. Należy stosować skróty: *op. cit.*, *ibidem*, Id. (=Idem), Ead. (=Eadem), oprac., wyd., red., k. (= karta).
 9. Recenzja powinna zawierać dokładny opis bibliograficzny omawianej książki (z podaniem liczby stron i nazwą wydawnictwa).
 10. Artykuły powinny być zaopatrzone w zwięzłe streszczenie (10–30 wierszy).
 11. Teksty, które nie będą odpowiadały powyższym zasadom, zostaną zwrócone autorom.
 12. **Materiałów nie zamówionych redakcja nie zwraca.**

W przypadku artykułu pisanego na komputerze prosimy o przestrzeganie następujących reguł:

- a) tekst, tytuły i śródtytuły należy wyrównywać do lewej, **nie stosować żadnych przeniesień** ani wcięć akapitowych (akapity dobrze jest zaznaczać podwójnym wciśnięciem klawisza <enter>); tzw. formatowanie w edytorze jest zbędne i może być źródłem błędów w trakcie konwersji;
- b) litery (znaki) specjalne lub takie, których autor nie może uzyskać w danym edytorze, prosimy jednoznacznie kodować unikalnymi dla danego tekstu znakami (lub ich grupami) i załączyć legendę, na przykład:

oznaczenie	co oznacza
\$\$	è
&&	Ø
%%	X

- c) przypisy — niezależnie od tego, czy są włamane pod tekstem, czy nie — prosimy dodatkowo skopiować do oddzielnego pliku;
- d) prosimy nie stosować żadnych dodatkowych spacji (np. w celu spacjowania tekstu); prosimy też sprawdzić, czy są w tekście podwójne spacje i je usunąć; z drugiej strony należy pamiętać, że pisownia polska w zasadzie (poza wyjątkami w rodzaju: m.in.) nie dopuszcza braku spacji po znaku przestankowym (błędne są więc np. zapisy: J.A.<spacja>Cooper, J.A.Cooper, poprawny zaś: J.<spacja>A.<spacja>Cooper);
- e) akceptowane są następujące wyróżnienia w tekście z większości edytorów: kursywa, pogrubienie, frakcje dolna i górna;
- f) przed nagraniem artykułu oraz jego zapasowej kopii (pod inną nazwą) należy sprawdzić dyskietkę pod kątem technicznym (scandisk, NDD itp.) i antywirusowym; akceptujemy popularne programy pakujące (np. ARJ);
- g) nazwę i wersję edytora oraz dane o formacie ilustracji prosimy umieścić na etykiecie dyskietki.

POLSKA AKADEMIA NAUK
INSTYTUT HISTORII

**ODRODZENIE I REFORMACJA
W POLSCE**

TOM XLV

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*
WARSZAWA 2001

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Juliusz DOMAŃSKI (Warszawa), Czesław HERNAS (Wrocław),
Adam MANIKOWSKI (Warszawa),
Jan MIERNOWSKI (Madison, Wisc.-Warszawa),
Jan PIROŻYŃSKI (Kraków), Piotr SALWA (Warszawa),
Lech SZCZUCKI (Warszawa) — zastępca redaktora,
Janusz TAZBIR (Warszawa) — redaktor,
Andrzej WYCZAŃSKI (Warszawa)

Adres redakcji: Pałac Kultury i Nauki, pok. 2606,
00-901 Warszawa
e-mail: lszczuck@ifispan.waw.pl

© Copyright by Polska Akademia Nauk — Instytut Historii
and Wydawnictwo Naukowe *Semper*, Warszawa 2001

© All rights reserved.
No part of this publication may be reproduced,
stored in a retrieval system, or transmitted,
in any form of by any means
without the prior permission of the publishers,
Instytut Historii PAN and Wydawnictwo Naukowe *Semper*

© Wszelkie prawa zastrzeżone.
Przedruk lub odtwarzanie fragmentów tej publikacji
w mediach każdego rodzaju wymaga pisemnego zezwolenia
Instytutu Historii PAN i Wydawnictwa Naukowego *Semper*

PL ISSN 0029-8514

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa
tel./fax: (48) (22) 828 49 73
e-mail: orp@semper.pl
Internet: <http://www.semper.pl>

SPIS TREŚCI

ARTYKUŁY I ROZPRAWY

<i>Jan Miernowski</i> (Madison Wisc.–Warszawa), Miłosny czworokąt i inne formy estetyzacji wiedzy w poezji francuskiego Renesansu	7
<i>Juliusz Domański</i> (Warszawa), <i>De bonarum litterarum in theologiam redditu</i> . Mikołaja Gerbela przedmowa do wydania <i>Enchiridionu</i> Erazma z 1515 roku	21
<i>Paweł Rutkowski</i> (Warszawa), Polityczne korzenie <i>Utopii</i> Tomasza Morusa	33
<i>Anna Gallewicz</i> (Warszawa), Urbino i Prądnik: dwa dwory, dwa światy . . .	45
<i>Ewa Jolanta Głębińska</i> (Warszawa), <i>Castus Ioseph</i> Szymona Szymonowica . .	63
<i>Lucyna Juśkiewicz</i> (Warszawa), Ars memoriae w filozofii Giordana Bruna . .	77
<i>Daniło Facca</i> (Warszawa), Bartłomiej Keckermann (1572–1609): teologia reformacji i logika	99
<i>Zygmunt Szultka</i> (Słupsk), Likwidacja kultu religijnego na Świętej Górze oraz przebudowa stosunków kościelnych w Polanowie i okolicy	117
<i>Paweł Fijałkowski</i> (Sochaczew), Polska wspólnota ewangelicko–reformowana w Królewcu	133
<i>Teresa Banasiowa</i> (Bytom), Jezuicy teoretycy siedemnastowieczni — M. K. Sarbiewski oraz anonimowy autor <i>Poetyki praktycznej</i> (1548) o tragedii i istocie tragiczności	155
<i>Adam Manikowski</i> (Warszawa), <i>Molte parole pochi fatti — poca caccia e molti cacciatori</i> . Papiestwo i „system włoski” w XVII wieku	169

MATERIAŁY

<i>Wacław Urban</i> (Kraków), Ludy ugrofińskie w najstarszej etnografii świata	183
<i>Henryk Świdorski</i> (Warszawa), Jak nazywał się Grzegorz Knapiesz?	187
<i>Natalia Śliż</i> (Grodno), Nieznany testament Piotra Kochlewskiego	189
<i>Henryk Damian Wojtyska CP</i> (Olsztyn), Podróż chudopachołka z Rzymu do Opola w roku 1661	191

PRZEKŁADY Z JĘZYKÓW KLASYCZNYCH

- Leonarda Bruniego dziełko *O ustroju politycznym Florencji*
(przełożył *Włodzimierz Olszaniec*) 201

POLEMIKI

- Edmund Ktził* (Gdańsk), O pogrzebach w miastach hanzeatyckich
(w związku z recenzją *Andrzeja Karpińskiego*) 205
- Tomasz Kempa* (Toruń), Spór o Radziwiłła „Sierotkę” (w związku z recenzją
Urszuli Augustyniak) 215
- Urszula Augustyniak* (Warszawa), O Radziwiłła „Sierotkę” spór mniemany 223

PRZEGLĄDY, RECENZJE, NOTY

- Danuta Gutrini-Popławska* (Kraków), Kupcy włoscy w Europie
Środkowo-Wschodniej 227
- Jan Miernowski*, Piękne banialuki ku najlepszej prawdzie wyłożone
(*Piotr Salwa*) 236
- Piotr Salwa*, Historie zmyśłone — historie prawdziwe. Ideologia i polityka
w dawanej noweli toskańskiej (*Maciej Abramowicz*) 238
- Acta graduum academicorum Gymnasii Patavini an anno 1551
ad annum 1565 (*Jan Ślaski*) 240
- Stavovsky* odboj roku 1547. První krize habsburske monarchie
(*Marcell Kosman*) 243
- Jan Łaski* 1499–1560. W pięćsetlecie urodzin (*Jan Ptrożyński*) 244
- Andreas Dudithius*, Epistulae (*Ewa Dubas-Urwanowicz*) 246
- Guido Oldrini*, La disputa del metodo nel Rinascimento. Indagini su Ramo
e sul ramismo (*Danilo Facca*) 250
- Valerio Marchetti*, I simulacri delle parole e il lavoro dell'eresia. Ricerca
sulle origini del socinianesimo (*Claudio Madonta*) 255
- Zbigniew Bela*, Alexego Pedemontana Tajemnice (*Albert Gorzkowski*) . . . 258
- Wojciech Tygielski*, Dyplomacja — informacja — propaganda. Podróż
Luigiego Bevilacqua, posła toskańskiego na dwory europejskie
w 1609 r. (*Henryk Damian Wojtyska*) 262
- Janusz Hochleitner*, Religijność potrydencka na Warmii (1551–1655)
(*Edmund Ktził*) 264
- Kulturū sankirtos* (*Marcell Kosman*) 269
- Sabina Pavone*, Le astuzie dei gesuiti. Le false Istruzioni segrete
(*Janusz Tazbiri*) 270
- Jerzy Paszenda*, Budowle jezuickie w Polsce XVI–XVIII w.
(*Marcell Kosman*) 271

Dariusz Kupisz, Zbigniew Gorajski (1596–1655). Studium z dziejów szlachty protestanckiej w Małopolsce w pierwszej połowie XVII wieku (<i>Urszula Augustyniak</i>)	273
Jean Bérenger, Tolerance où paix de religion en Europe Centrale (1415–1792) (<i>Andrzej Wyczański</i>)	276
Alina Nowicka–Jeżowa, Jan Andrzej Morsztyn i Giambattista Marino. Dialog poetów europejskiego baroku (<i>Paweł Stępień</i>)	278
Bolesław Stanisław Kumor, Dzieje diecezji krakowskiej do roku 1795 (<i>Marceli Kosman</i>)	281
Acta Comeniana. Internationale Revue für Studien über J. A. Comenius und Ideengeschichte der Frühen Neuzeit (<i>Danilo Facca</i>)	284
Francesco Ingoli, Relazione delle Quattro Parti del Mondo (<i>Teresa Chynczewska–Hennel</i>)	285
Deutsch–polnische Beziehungen in Geschichte und Gegenwart. Bibliographie 1900–1998 (<i>Jan Pirożyński</i>)	289
Lech Mokrzecki, Wokół staropolskiej nauki i oświaty Gdańsk — Prusy Królewskie — Rzeczpospolita (<i>Tadeusz Bieńkowski</i>)	291
WSPOMNIENIA POŚMIERTNE	
George Huntston Williams (1914–2000) (<i>Lech Szczucki</i>)	293

WYDAWNICTWO NAUKOWE *Semper*

ul. Bednarska 20A, 00-321 Warszawa, tel. 828 49 73
strona internetowa: semper.com.pl